

Naročnina listu: --
 Celo leto . . . K 12—
 Pol leta . . . . . 6—
 Četrť leta . . . . . 3—
 Mesečno 1:20
Zunaj Avstrije: ----
 Celo leto . . . . . 15—
Posamezne številke
 -- 16 vinarjev. --

STRAŽA

Inserati ali oznanila
 se računajo po 18 vinarov
 od 6 redne petivrstice: pri
 večkratnih oznanilih velja
 -- popust. --
 „Straža“ izhaja v pon-
 deljek in petek popoldne.
 Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravništvo Maribor
 Heroška ulica 5. Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
 vsak dan od 11.—12. ure dopoldne.

Mi vstajamo . . . . .

Minula je doba, da so imeli Slovenci lastne narodne kneze. Izginil je čas, ko je koroške vojvode ustoličeval slovenski kmet v slovenskem jeziku na Gosposvetskem polju pri Celovcu z vprašanjem: „Ali boš pravičen sodnik, ki išče srečo domovine?“ in z odgovorom: „Je in vselej bo.“ Habsburčan Ernest Zelezni je bil zadnji, ki se je dal tako ustoličiti leta 1414. Preteklo je do svetovne vojne ravno 500 let, da smo izgubili kot Slovenci politično samostojnost.

L. 1515 so se sicer vzdignili slovenski kmetje zoper nemške grajščake, ki so ž njimi neusmiljeno ravnali, rekoč: „Kmet naj z voli seno žre, a gospod raj ž njim ravna kakor z oslom.“ Terjali so svoje stare pravice, ki so jih lepo imenovali: „Staro pravdo“ ter se klicali na pomoč z besedami: „Le vkup, le vkup, uboga gmajna (občina)!“ L. 1573 so se uprli hrvatski kmetje ter se pomikali proti Štajerski in Kranjski z geslom: „Rajši stokrat umreti kot tlako delati gospodi!“ Toda kmetjski upori so bili krvavo zatrti in minilo je 200 let, preden so začeli misliti Slovenci na svobodo.

Šele pred 100 leti so vzbudili Slovence Napoleonom kanoni. Napoleon I. je združil slovenske (brez Štajerske) in hrvatsko-srbske dežele od Beljaka do Dubrovnika v eno upravno celoto pod imenom „Ilirske pokrajine“ z glavnim mestom Ljubljano (1809 do 1813). Prvi slovenski pesnik Valentin Vodnik je zapel: „Napoleon kliče: Ilirija, vstan! In vsaja . . .“

Napoleonova Ilirija je izginila; ideja, da se naj spoji vse slovenske dežele v eno celoto, pa ni več zaspala. Saj je tudi avstrijski cesar spojil Kranjsko, Koroško in Primorsko v „Ilirsko kraljestvo“ (1816 do 1849). Zato še ima tudi sedaj avstrijski cesar naslov „Kralj Ilirije.“ Leto 1848 pa je izpopolnilo to idejo, rodivši nam slovenski narodnopolitični program „Zedinjene Slovenije.“ Matija Majar, koroški duhovnik, je prvi priobčil v Bleiweisovih „Novicah“ dne 29. marca 1848 oklic, naj zahtevajo slovenski poslanci na Dunaju slovenski jezik za Slovenijo. Istega dne je 44 dunajskih Slovencev, med njimi dr. Miklošič, podpisalo addresso kranjskim stanovom, naj se zavaru-

je slovenska narodnost na Kranjskem, Štajerskem, Koroškem in Primorskem. Peter Kozler je zahteval, naj se tudi beneški in ogrski Slovenci združijo z ostalimi rojaki, kar sta zagovarjala i Matija Majar in Oroslav Caf. Kozler je izdelal celo zemljevid „Zedinjene Slovenije“ ter izbral z Antonom Globočnikom na podlagi kranjskega deželnega grba kot slovenski znak barve: belo-modro-rdečo. Slovanski shod v Prazi, ki se je pričel dne 31. maja 1848, kjer sta zastopala Slovence zlasti Stanko Vraz in Anton Globočnik, je sprejel slovenski narodnopolitični program. Tudi na zvezo s Hrvati in Srbi se je takrat že mislilo. Za njo sta delala zlasti dr. Muršec in Oroslav Caf. Hrvati sami so bili za jugoslovansko narodno skupino, ki bi obsegala Hrvatsko, Slavonijo in Dalmacijo z Rebo ter srbsko vojvodino (Bačka, Banat, Baranja in Srem) in slovenske dežele. Hrvatskega sabora v Zagrebu, ki je sklenil jugoslovanski narodnopolitični program, so se udeležili na poziv banskega sveta tudi srbski odposlanci in Slovenci dr. Štefan Kočever.

Toda l. 1848 je minulo in slovenski ter jugoslovanski program se ni uresničil. Preporoč se ni prešinil vsega slovenskega ljudstva, slovenski narod še je bil prešibek, slovenski višješolci pa maloštevilni, neodločni in needni. Zavladal je nemški absolutizem. Ko je nastopilo zopet ustavno življenje, je že omenjeni Matija Majar zopet vneto zagovarjal Zedinjeno Slovenijo l. 1861. Tega leta se je poslala tudi v ta namen poslanica ministru Schmerlingu z 19.386 podpisi. Do pravega dela za to idejo pa zopet ni prišlo. Vodilni politiki so omahovali sem in tje v sredini bojev za ustavno življenje. Pet slovenskih poslancev je glasovalo l. 1867 za dualizem z Ogrsko, 2 proti njemu. Slovensko ljudstvo pa še ni prišlo do prave besede.

V dobi absolutizma so si Slovenci izobraževali slovenski jezik (Anton Martin Slomšek), od leta 1860 naprej so pa s čitalnicami budili narodno zavednost po mestih in večjih krajih, od leta 1867 so se pa začeli politično šolati s političnimi društvi ter vzbujati narodno zavest s tabori, zahtevajoč „Zedinjeno Slovenijo“ in narodno enakopravnost v šoli in v uradu.

Dr. Matija Prelog, ustanovnik in prvi urednik „Slovenskega Gospodarja“ je priobčil v imenu začasnega odbora vabilo na prvi tabor v Ljutomer. L. 1868 so se vršili tabori v Ljutomeru, Žalcu in Šempasu na Goriškem, l. 1809 v Vižmarjih itd., l. 1870 v Tolminu itd., l. 1871 v Buheljah na Koroškem. Na taborih se je govorilo in glasovalo za „Zedinjeno Slovenijo“ in za narodno enakopravnost v šoli, cerkvi in uradu. Tabori so se vršili pod milim nebom z zasedavami, s petjem in godbo; topiči so pokali in po gorah so žarili kresovi; za spomin so se razdeljevale taborske svetinje. Tabori so z ogromno udeležbo močno uplivali in vneli narodno in politično navdušenje. Kljub vsemu navdušenju se kaj vidnega ni doseglo. Vlada je imela gluha ušesa, Slovenci so pa bili še preslabi, da bi se mogli uveljaviti. Zato se je pojavila zopet misel o jugoslovanstvu kakor l. 1848. Dne 1. decembra 1870 se je vršil v Ljubljani sestanek slovenskih in hrvatsko-srbskih politikov, ki so se ga udeležili med drugimi: dr. Bleiweis, dr. Razlag, Davorin Trstenjak, dr. Ulaga in Fr. Kosar. Tam so izdali „Ljubljanski jugoslovanski program“, v katerem zahtevajo združenje Slovencev, Hrvatov in Srbov v habsburški monarhiji. Ta jugoslovanska ideja naj bi bila v pomoč hrvaškemu državnemu pravu. Velik del hrvatsko-srbskih politikov je predlagal, naj se Jugoslavi naravnost izrečejo za zedinjenje v okviru ogrske krone; toda večina Slovencev je bila proti temu, zato so zahtevali samo občno združenje. A ostalo je samo pri programu. Jugoslavi smo se morali naprej otepati vsak v svojem kotičku svojih narodnih nasprotnikov, Nemcev, Italijancev in Madžarov. Narodna zavest pa je prešinila v teku teh bojev vse sloje celokupnega naroda, ki so se po njih in z medsebojnimi strankarskimi spletkami tudi politično izšolali.

Tako je prišlo l. 1908 in ž njim aneksija Bosne in Hercegovine. S tem letom se začinjajo novi politični programi za Jugoslavo. L. 1908 je že staval rajni dr. Krek v kranjskem deželnem zboru predlog, naj se dela na to, da se združita Bosna in Hercegovina z vsemi drugimi jugoslovanskimi deželami v skupno državno enoto. Za časa balkanskih vojsk je

LISTEK

Koroškim in štajerskim rojakom.

Vi, dragi naši bratje onkraj Save, vi, hrabri južnoštajerski Slovenci! S sočutjem kranjsko vas srce pozdravlja, z ljubeznijo vas narod blagoslavlja . . .

In vi, rojaki na koroški zemlji, vi, naše domovine sotrpini! Hvaležen vam je narod za vse žrtve, ki na oltar jih polagate domovini. —

Kaj bridkih ur in bolečin prestali ste z nami, v najtežjih dneh nam zvesti! Kaj zdihov vaših z nami je klicalo, kaj grenkih solz kanilo je v bolesti! Vi, hrabri bratje, niste obupovali, vi niste se brezupnim časom vdali: vse jarme težke ste na rame vzeli, vse suženjstva napore pretrpeli . . . Vi z nami ste hodili in čutili, za narodne pravice se borili. Ljubezen zvesta nas je združevala in narod naš k življenju je klicala.

Zdaj prišla je iz teme — svitla doba, ko narodova moč kipi iz groba,

ko je spoznanje naše obzorilo, v zedinjenih močeh se poživilo. In iz obličja naše domovine, pogled tolažbe sije na trpine . . .

Vstajenja dan je prisijal v deželo . . .

Naš glas prevpil je grom topov nešteti, prodrli vrata nam gradov zakletih: tam spe pradedov naših ideali, ki so sovražniki jih zakopali . . . Mi rešimo jih, dajmo jim življenja! Zdaj naš je čas, čas lastnega trpljenja!

Mi hočemo svobode in pravice! Mi nočemo več suženjstva krivice; Dovolj trpljenja je, dovolj tiranstva! Ne sme, ne more biti več tiranstva! Svoj narod hočemo osvoboditi in njemu zadnji dih svoj posvetiti!

Podajte nam roke, trpeči bratje, združimo še tesneje se v zvestobi! Ljubezen domovinska naj zedini vsa srca naša — v srce eno: ki bo v naročju „Jugoslavič“ živelo, izvire vse tolažbe in moči imelo, ki bo pod žezlom habsburškim zakraljevalo in z žarom svobode nas obsijalo . . .

J. P.

Pomladno pismo

To pismo, bratje, je pisano na vero in deno upanja in plamen ljubezni, ga je napisal.

Od vzhoda do sredi neba gori zarja, en sam plamen, ki prodira oblake, ki požira temo pred sabo. Kajti velika je moč te mladje, do zdaj pritajene, pa ravnokar vzbujene zarje, ker je moč mladega solca. Neugasljiva je, ker je solnce neugasljivo, vedno močnejša je, ker je solnce vedno bližje.

Tako je v pomladnem jutru, bratje, tako je v nas. V nas je pomladno jutro, ogenj v nas je zarja, vžgan od našega solca, svobode. Ogenj naš je en sam plamen, ki prodira oblake-pomislike, ki požira temo, strah, neodločnost. Velika je moč našega ognja, do zdaj s silo zatritega, pritajenega, a ravnokar vzbujenega. Neugasljiv je naš ogenj, ker je naše solnce svobode neugasljivo, vedno močnejši je, ker je naše solnce vedno bližje.

Dajte, bratje, naj van poven pravilice! Slišal sem jo neko pomladarsko jutro. Ko je solnce s prvim poljubom pilo roso z nežnih travic, mu je ena travica razodela, skrivno in zaupno, kakor dekle — fantu:

„Glej“, je pravila, „našna sero kakor angelov las; ponižna in majhna sem in se ne zadrževam te vse okrog mene. V zimi sem bila na vrhu, da mi je mraz izsesal skoro vse življenje. V prvih tvojih toplih pogledih so se druge vzdignile, lez pa sem omahnila in se potapljala v snožni mlakuži. Ves usmiljen in nepristranski si jih posušil. Hvala ti, ljubi! Vzaignila sem se, a druge so se že košatile okrog

isto zahteval sedanji načelnik Jugoslovanskega kluba, dr. Anton Korošec, kot delegat v Budimpešti leta 1912. Med tem je pridivila svetovna vojna, ki je v svojem začetku pritiskala k tlom vse težnje Jugoslovancev. Ves jugoslovanski troimeni narod Slovencev, Hrvatov in Srbov je hodil hud križev pot trpljenja. Pa prišel je odrešilni dan 30. maja 1917 in z njim jugoslovanska deklaracija, ki je z mogočnim plamenom vzbudila vse Jugoslovane k odločnemu delu za narodno vstajenje. Dne 24. marca 1918 je sprejel v beli Ljubljani slovesno ves slovenski narod v svoji celoti program majniške deklaracije z izročitvijo več stotisočev podpisov načelniku Jugoslovanskega kluba. Naši sovražniki so bili že vriskali veselja v začetku svetovne vojske, meneč, da je za Jugoslovane, zlasti za Slovence, prišel čas, ko bi nas upepelili k narodni smrti. Veselili so se prehitro: „Mi vstajamo, a vas je strah!“ Dal od mrtvih vstali Zvečičar, da se kmalu nad jugoslovanskim narodom izpolni preroške besede Simona Gregorčiča:

„Pepelni dan ni dan več tvoj,
Tvoj je vstajenja dan!“

Nemška državniška modrost.

Menda sedaj ni več Nemca, ki bi trdil, da ni jugoslovanskega vprašanja in da ni treba misliti na njegovo rešitev. Do tega spoznanja so prišli celo že štajerski in koroški Nemci, kar gotovo ni majhna reč. Toda kako se naj to vprašanje reši? Mi Slovani ga hočemo rešiti z lastno državo, vlada z okrožji in avtonomijo, a Nemci? Ti so zopet izgubili glavo. Ne vedo, ne kam, ne kako. Ta slika se nam nuja med celo vojno v Avstriji, ki jo na vseh poljih obvladajo Nemci. Povsod zavozili, kar ni šlo prastaro, izvoženo pot. Avstrijski Nemci so med vojsko pokazali v vsakem oziru svojo inferiornost. Kot popolnoma nezmožni se nam predstavljajo tudi sedaj, ko se gre za velikopotezno rešitev ustavnega vprašanja v monarhiji.

Dne 25. marca so imeli nemški narodni sveti iz cele Avstrije na Dunaju posvetovanje o ustavnih vprašanjih, osobito o jugoslovanskem vprašanju. Dnevni red je bil: 1. Jugoslovansko vprašanje, poročal dr. Eger iz Ljubljane; 2. okrožna razdelitev in narodna avtonomija, poročal dr. Ambrožič iz Celja; 3. narodnopolitična organizacija; 4. politični položaj.

Sad posvetovanja je bila resolucija, ki pravi: Kar se zahteva za varstvo nemštva v posameznih kronovinah, se more le uresničiti, ako se posreči, da se vse nemške ljudske sile v Avstriji strnejo v svrhu, da dobijo odločujoč vpliv na notranjo politiko države. Noben del se torej ne bo zadovoljil s šablonsko preureditvijo, ki bi pod pretvezo, da je nujna enaka ureditve za vse pokrajine, del avstrijskega nemštva škodoval ali važne postojanke izročil. To velja pred vsem, da se osigura pot do Avstrije. Ne samo ustanovitev jugoslovanske države, kakor jo zahteva jugoslovanska deklaracija z dne 30. maja 1917, ampak tudi ustvaritev narodne avtonomije, kakor jo namerava vlada, je z nemškega in avstrijskega (?) stališča neznosna, ker bi bila le korak do samostojne jugoslovanske države. Ker se more jugoslovansko vprašanje le s skupnim sodelovanjem obeh držav v monarhiji uspešno rešiti, se zborovanje izreka za to, da vodilni nemški politiki iščejo sporazuma z merodajnimi krogi Ogrske in Hrvatske o teritorialnih in državnopravnih zadevah, ki so z vprašanjem v zvezi!“

To je nemška državniška modrost: Jugoslovansko vprašanje se mora rešiti, a se ne sme rešiti ka-

mene, zasmehovale so me. Bila sem jim, da so metale svojo senco name. Ko je padała rosa, name ni padala, ko si se ti v nas oziral, te nisem videla. A danes pa si mi dal poljub, da je zaplalo v meni življenje, da sem kakor en plamen vsa zagorela v trepenjenju. Kaj ne, da je rosa, osvežujoča rosa, vino tvojeja solnce, tudi zame? Kaj ne, da je tvoje solnce tudi zame?“

„Tudi, tudi“, je miril žarek in razrival truge travice:

„Dajte prostora tudi najmanjši! Za vse je svet, za vse je rosa, za vse je solnce!“

In travica je začutila v sebi tajno moč življenja, katere še tudi sama do zdaj ni poznala. Postala je kmalu močna in sočna.

Pomlad je okrog nas, vsa prepojena zarje mladega solncea in od solncea razpaljenega življenja, prepevajoča svojo pravljico, ki je — resnica.

Pomlad je v nas, bratje, vsa prepojena zarje mladega solncea, prepevajoča svojo pravljico, ki pa ni pravljica, pač pa je — resnica.

Ponižni, majhni smo, pa so nas zaničevali vsi okrog nas. V petstoletni zimski sužnosti smo krvaveli zanje! Da so bili varni svojega življenja, smo mi umirali na braniku Evrope ves srednji vek. Da so imeli vsega dovolj, so bile naše roke polne krva-

kor Jugoslovani hočejo, tudi ne kakor vlada, ampak . . . Tega tudi Nemci ne vedo. Sedaj se bodo posvetovali z merodajnimi krogi Ogrske in Hrvatske, morada najdejo tam modrost, ki jim doma manjka.

Zalostno, skrajno žalostno sliko nam nudijo avstrijski nemški politiki. Ta družba je brez načrtov, brez vodilnih misli, le eno je močno v njih izraženo: sovraštvo proti drugim narodom in negacija njih življenjskih pravic. Država, ki se opira na take elemente, ki je prežeta v vseh panogah državnega ustroja s tem nezmožnim elementom, mora priti v opasne situacije. V takih se faktično nahaja sedaj naš državni voz. Nazaj ne sme, naprej ne ve, in zdaj gleda, odkod bo prišla pomoč. Za nas je gotovo, da od avstrijskih Nemcev ne, kajti, nezmožnost in sovraštvo ne moreta ustvariti državi novih oblik.

Sedanja ustava in jugoslovanska deklaracija.

Po obstoječi ustavi sodeluje ljudstvo pri zakonodaji in tudi pri upravi po svojih zastopnikih-poslancih, katere odpošlje v državni zbor. Pri zakonodaji sodelujejo poslanci neposredno, ker se zakoni smejo dajati le s privoljenjem državnega zbora, pri upravi pa samo posredno na ta način, da imajo pravico interpelacije na ministre in da so ministri odgovorni državnemu zboru za svoje delovanje in za delovanje svojih uradnikov. Izvoljen poslanec mora sicer obljubiti, da bo pri izvrševanju svojega poklica gledal na koristi države, vendar je pa vezan v prvi vrsti na želje in na mišljenje svojih volilcev, kajti kakor hitro bi ravnal proti njih volji, bi dobil nezakupnico in pri prvih novih volitvah bi ne prodril več. Vedno bolj se je vsaj v praksi tudi pri nas uvedla teorija, ki je v drugih državah ugotovljena v zakonih, namreč, da je ljudsko zastopstvo samo in edino le organ ljudstva in da volilec z izvolitvijo svojih zastopnikov ne izražajo samo volje, da hočejo svoje zastopnike poslati v državni zbor, ampak tudi, da hočejo sodelovati pri tvorbi važnega državnega organa, pri tvorbi ljudskega zastopstva. Vsak poslanec je potemtakem poslanec celega ljudstva, on je pooblaščenec vseh državljanov, ne samo onih, ki so ga izvolili. Poslanci zastopajo celo ljudstvo pri izvrševanju državne oblasti (zakonodaja in uprava).

V smislu tega naziranja, ki je obče priznано in v nekaterih državah tudi z zakonom ugotovljeno, zastopa torej n. pr. nemški poslanec tudi slovenske volilce, slovenski poslanec nemške, poljski rusinske itd., t. j. vsak izvoljen poslanec zastopa volilce cele države, ki pripadajo osmerim različnim narodnostim. Praksa v Avstriji sama potrjuje rezultat, do katerega se pride na podlagi teorije, kajti o tem, če je v kakem neznatnem mestu Češke potrebna n. pr. nemška gimnazija, glasujejo vsi poslanci, nemški in slovenski in ravnatoko glasujejo o kulturnih zahtevah Slovencev ali pa prebivalcev južne Dalmacije tudi poslanci iz Tirolske, Galicije itd., torej ljudje, ki še niti najmanj ne poznajo krajevnih razmer in še pa manj duše in kulture dotičnega naroda, za katerega se gre.

Posledica tega je, da postane v Avstriji v posameh inozemstvu oddaja vsakega tudi najnižjega mesta v državni službi važen, državni ustroj pretresujoči politikum, nadaljnja posledica je pa tudi ta, da toži vsak narod o oviranju in o silovitem zatiranju po drugih narodih. Nikdo ne more zameriti Nemcem, da se vznemirjajo, da o njih kulturnih potrebah glasujejo tudi Čehi, tudi zastopniki slovenskih narodov. Toda kar velja za Nemce, velja tudi za druge narode, tudi drugi narodi trpko občutijo, da se jim ne izpolnijo vsled protesta Nemcev niti najprimitivnejše kulturne zahteve. O tem bi ravno mi Slovenci mogli izpregovoriti marsikatero trpko besedo, spomnimo se samo naše nižje gimnazije v Celju in meščanskih šol, katerih še sploh nimamo! Eden narod ovira drugega, eden narod jemlje slobodo drugemu in zato v cel-

vih žuliev in plačevali so nas s tlačanskim bičem po hrbtu. Da so bili siti, smo mi stradali, da so se le po oblačili, smo mi hodili v cunjah.

In prišel je čez Evropo val, prvi glas svobode. Drugi so se vzdignili, mi pa smo omahnili in se potapljali v narodni mlačnosti. Drugi okrog nas so se košatili in se še košatijo, za to smo jim, da mečejo svojo senco na nas. Blagosti stvarstva niso za nas, solnce svobode ni za nas — menijo.

Petsto let je poslušalo naše uho in ni slišalo glasu, da je sužnost minila. Zdaj pa je prišel glas med nas, da nam je zaplalo življenje, da smo kakor en plamen zagoreli v hrepenenju.

„Dajte prostora tudi najmanjšemu! Za vse je svet, za vse so dobrote stvarstva, za vse je solnce svobode!“

Zdaj je naš dan, bratje, naša pomlad, naše vstajenje! Grešil bi, kdor bi zdaj nosil zimo v svojem srcu, pomlad bi zamudil in ne bi čutil poletja, ko pride, komur zdaj kri ledeni in mu vsa duša ne gori.

Kdor ne veruje v svobodo, ne bo osvobojen, kdor ne upa vanjo, nima življenja v njej, kdor je ne ljubi, bo umrl izven nje.

Ne stoite ob strani, ker zarja gre svojo pot — oblaki prodirajo in paljuje temo pred seboj. Za Hr.

Avstriji ne najdemo naroda, ki bi bil zadovoljen s takimi razmerami. Zato vedne krize, zato vedni in vedno hušji politični boji, zato vedno večja nezadovoljnost in stremljenje po izpremembi. Lahko se reče, da ne bi bilo mogoče najti pripravnejšega sredstva, politične boje vedno nanovo podpihovati, kakor je naša sedanja ustava.

Sprememba torej mora priti, tako ne gre zdaj več naprej. Vprašanje je le: kakšna. Nemci zahtevajo preureditev ustave v tem smislu, da bi oni postali neomejeni gospodarji Avstrije, slično kakor so Madžari na Ogrskem; zahtevajo torej, da bi se zakonskim potom izročile dve tretjini vsega prebivalstva eni tretjini v suženjstvo.

Suženjstvo ni samo telesno, ampak tudi duševno, in duševno je še manj vzdržljivo kakor telesno. Kam privede tako suženjstvo, kaže zgodovina — angleška, francoska in sedaj ruska. Kdor v resnici ljubi Avstrijo, kamur je v resnici za njen pravi napredek, se s takim učenjem ne more strinjati ne glede na to, kateri narodnosti pripada. (Glej go or nemškega vseučiliškega profesorja dr. Lammascha v gosposki zbornici dne 28. febr. 1918.)

Ogrska nam more služiti le v svarilen zgled — kajti čeravno po naravi najbogatejša dežela, vendar daje največ izseljencev in to vsako leto več!

Sicer smo pa itak že imeli tudi pri nas pred uvedbo splošne volilne pravice enake razmere, ko so imeli nemški zastopniki večino v državnem zboru, a tudi takrat ni šlo, kajti podlaga vsakemu redu mora biti pravica.

Pač pa imamo druge države, ki so nam lahke v zgled. Na Svicarskem imamo tri narodnosti, Francoze, Nemce in Italijane in vsi ti so vendar v prvi vrsti Švicarji in se med seboj dobro razumejo. Posebno značilno je dejstvo, da tam živita ista dva naroda drug ob drugem kot sosed, kakor pri nas na Tirolskem, namreč Nemci in Italijani. V Švici se dobro razumeta, takoj preko švicarske meje se pa gledata kakor pes in mačka. Prišlo je celo tako daleč, da so nemški dijaki s kruto silo razbili italijansko vseučilišče v Inomostu. Pri nas soodloča nemški narod v zahtevah italijanskega in nasprotno, torej mora z neizogibno posledico priti do najhušjih političnih bojov. Ti boji so tem hušji, čim samozavestnejši je kak narod. V Švici pa odločajo Italijani o svojih zahtevah, Nemci pa o svojih, in zato je najlepši red. Švica, čeravno primeroma mala dežela, je razdeljena v 22 malih držav, ki si urejajo samo svoje notranje zadeve. Tudi Nemčija, ki je po teritoriju manjša od Avstrije, je razdeljena v mnogo držav in držav, ki imajo celo svoje lastne vladarje in vendar Nemčija nastopa na zunaj kot enotna država.

Država, kakor je Avstro-Ogrska, ki je tako različna po klimatičnih in zemljepisnih razmerah, bi se nikakor ne dala enotno, centralistično vladati, tudi tedaj ne, če bi tu živel samo eden narod. A tu živi osem narodov, ki so različni po svojem mišljenju in svoji kulturi. In za vse te naj bi veljal eden edini recept! Kakor za posameznika, velja še bolj za narode: Vsakemu svojo! Jugoslovanska deklaracija vstrela v polni meri tej zahtevi, zato pomenja uresničenje jugoslovanske deklaracije rešitev Avstro-Ogrske.

Torej: Živela jugoslovanska deklaracija!

Manifestacija jugoslovanske misli v Ljubljani.

V Ljubljani se je v nedeljo, dne 24. marca, vršila, kakor smo že kratko poročali, slovesna izročitev ženskih podpisov za jugoslovansko deklaracijo načelniku Jugoslovanskega kluba dr. Korošcu. Že v soto zvečer se je vršila predslavnost, kakoršne še slovenski svet ni videl.

Na ljubljanskem kolodvoru.

Ko se je pripeljal dr. Korošec z brzovlakom, so mu priredili burne ovacije. Zadonela je pesem: „Lepa naša domovina!“ Zastopnici slovenskega žensktva, županja dr. Tavčarjeva in sestra pokojnega dr. Kreka ste v imenu slovenskega žensktva v prisrčnih in navdušenih govorih pozdravile prišleca.

Zmagoslavni sprevod.

Ko je dr. Korošec odgovoril na pozdrave, se je večtisočglava množica razvila v slovesen sprevod, ki se je vil od kolodvora po Dunajski cesti, Selenburgovi ulici in pred magistrat. Ob klicih in pozdravljanju je množica izražala zahtevo po ujedinenju jugoslovanskih narodov. V mestni hiši sta sprejela in pozdravila dr. Korošca v imenu slovenske metropole župan dr. Tavčar in podžupan dr. Triller. Dr. Korošec je pozdravil občinstvo z magistratnega balkona, ki se ga je bilo zbralo pred magistratom, in na glasil ob kratkem pomen deklaracijske politike. Občinstvo se je nato med pevanjem narodnih pesmi in klici mirno razšlo.

Večerna slavnost v „Unionu.“

Zvečer je bil prijateljski sestanek v Unionu veliki dvorani, kjer so se sešli manifestantje. Sestanek je otvoril ljubljanski župan dr. Tavčar s prijaznim nagovorom, v katerem je slavil vstajno

nifestacije so se ponovile pred Prešernovim spomenikom. In ljudstvo se je kmalu popoldne mirno razšlo z zavestjo in trdnim zaupanjem v lepšo bodočnost. Na ulicah je bila pomlad, v solčnih pramenih je žarela Ljubljana kot pomladna kraljica. Se nikdar ni bela Ljubljana tako veličastno manifestirala za svobodo naroda!

Pismeni in brzovjavni pozdravi.

Na slavnost je prispelo mnogo pismenih in brzovjavnih pozdravov.

Ljubljanski knezoškof dr. Anton Bonaventura Jeglič je, ker je bil zadržan prisostvovati izročitvi podpisov za majniško deklaracijo, poslal načelniku Jugoslovanskega kluba dr. A. Korošcu sledeče zanimivo pismo:

Preč gospod! Ker sem dvema župnijama obljubil duhovnopastirsko pomoč od 21.—25. marca in ne morem pozdraviti osebno ne Vas in ne drugih gospodov iz naših jugoslovanskih pokrajin, pozdravljam Vas in druge gospode, odkritosrčne prijatelje našega patriotičnega, jugoslovanskega gibanja, pismeno. Dobro došli v beli Ljubljani in Bog dal uspeh prizadevanju za potrebno skupno zvezo in namenom primerno organizacijo! Pozdrav in blagoslov vsem! Udani + Anton Bonaventura, škof

Iz naše Štajerske so dospеле sledeče brzovjavke:

Spielheld: 100 Slovenk v Spielheldu in v Strasu pozdravlja Jugoslavijo. Tudi Mura šumi, Jugoslavija, pozdravljena ti! — Slovenke ob Muri.

Maribor. Jugoslovanko, krepko naprej do popolnega uresničenja našega velikega ideala! Jugoslovankam jugoslovanske pozdrave! — Dr. Karel Verstovšek.

St. Ilj v Slov. gor.: Sentijske območje Slovenke smo v duhu z Vami, vrle prvobornice naše Jugoslavije! Na tisoče nas je ob meji z Vami; Enega duha, enega srca! Zvela Jugoslavija!

Jugoslovanska deklaracija.

Podpisani odborniki tretjega volilnega razreda trga Ljutomer, ki zastopamo po številu sigurno večino vseh davkoplačevalcev kakor tudi prebivalstva občine sploh, predlagamo k edini točki dnevnega reda današnje izredne seje občinskega odbora sledečo resolucijo: Občinski zastop trga Ljutomer priznava, da so vsi narodi, kakor veliki tako tudi majhni, v vsakem oziru povsem enakopravni in da imajo vsi popolnoma enako pravico do samoodločbe. V popolnem prepričanju, da se zamore le iz medsebojnega priznanja popolne enakopravnosti in iz vzajemnega uvaževanja povsem svobodne samoodločbe vseh narodov razviti njih prava svoboda in bratstvo, medsebojno spoštovanje, vseobči mir in pravo človečanstvo, dalje v svojem stremeljenju po splošnem in trajnem miru, ki naj odstrani vse krivice in vsako nasilje in nadvlado narodov nad narodi in ki naj zajamči v smislu prave demokracije vsem narodom kakor tudi vsem narodnim manjšinam samostojni in svobodni razvoj, in neovirano prijateljsko tekmovanje v kulturnem in gospodarskem napredku v korist vesolnega človeštva, in konečno v trdnem pričakovanju, da je le z ustanovitvijo skupne samostojne države za vsa tri jugoslovanske plemena avstro-ogrške monarhije pod žezlom habsburške dinastije in v okviru avstrijske monarhije zajamčen obstanek slovenskega naroda, ki ima, če tudi majhen, ravno tako pravico živeti, kakor vsak drugi narod, izjavlja občinski zastop Ljutomerski slovesno, da se z deklaracijo, podano v avstrijskem državnem zboru dne 30. majnika 1917 po državnozborni delegaciji, združeni v Jugoslovanskem klubu, povsem strinja in se isti v celem obsegu radostno in z navdušenjem pridružuje. Ljutomer, dne 18. marca 1918. — Misja Anton, Babnik Ludovik, Zacherl Fr., Kukovec Viktor, Dijak Fric, Rajh, Alojz.

Občinski odbor, možje, fantje, žene in dekleta občine Kristanci pri Ljutomeru se soglasno pridružimo jugoslovanski deklaraciji. Biti hočemo lastni gospodarji in ne več kakor prej sužnji in hlaje Nemcev. Pozdravljamo korak našega cesarja za mir. — Sledijo podpisi (128).

Občinski odbor Cezanjevci se pridružuje v polnem obsegu izjavi Jugoslovanskega kluba z dne 30. maja 1917 za združenje Slovencev, Hrvatov in avstrijskih Srbov v samostojni državi pod vlado slavne habsburške vladarske hiše. — Podpisi.

Udje krajnega šolskega sveta v Cezanjevcih, zbrani pri seji dne 17. februarja 1918, se izrečejo za jugoslovansko deklaracijo in izrekajo svojim poslancem popolno zaupanje. — Podpisi.

V občini Zbigovci-Lastomerci se je nabralo za jugoslovansko deklaracijo 123 podpisov in sicer 72 ženskih in 51 moških. Med temi je podpisalo deklaracijo sedem občinskih odbornikov.

Ponikva ob južni žel. V naši župniji vlada splošno navdušenje za Jugoslavijo. Deklaracijo so podpisale 1287 žen in deklet, mož in mladeničev. Svobodni hočemo biti pod modro vlado priljubljenega cesarja Karla I.

V občini trg Vojnik se je podpisalo 260 in v občini Škofja vas 1269 oseb za deklaracijo.

V Zavrču je podpisalo 95 deklet jugoslovansko deklaracijo.

Velika borba na zahodu.

Že zadnjič smo poročali, da je Nemčija pričela z ofenzivo ter da se bje sedaj na bojišču v Flandriji največja svetovna borba. Težišče bojev je ob reki Somme in Ancre. Sedaj, ko pišemo te vrste, je boj na črta sledeče:

Z žilavo odporno silo so se Angleži umaknili na obeh straneh reke Somme. Tudi severno in južno od mesta Albert so Nemci prekoračili reko Ancre. Mesto Albert se že tudi nahaja v nemški oblasti. Južno od reke Somme so se Angleži po hudih bojih umaknili čez mesta Chaulnes in Lihons. Nemci so z naskokom zavzeli mesto Roye, Noyon so pa Angleži po krvavih pouličnih bojih izpraznili.

Vobče so torej Nemci dosedaj zavzeli tiste posojanke, katere so izgubili v zadnji angleški ofenzivi ob reki Somme leta 1916. Iz angleških poročil je posneti, da je nemško prodiranje že ustavljeno.

Nemško uradno poročilo z dne 27. marca se glasi: Predrli smo sovražno črto. Sovražnik se umika na obeh straneh reke Somme. Severno in južno od mesta Albert smo prekoračili reko Ancre, mesto Albert se nahaja v oblasti nemških čet. Južno od reke Somme so nemške čete v srditih bojih vrgle Angleže čez Chaulnes in Lihons. Mesto Roye je padlo v nemško oblast in Noyon so Angleži po srditih pouličnih bojih izpraznili. Na več krajih so nemške čete prekoračile staro bojno črto izza ofenzive ob reki Sommi l. 1916.

Angleško uradno poročilo z dne 26. marca se glasi:

Črta severno od Somme gre čez Braye, Albert, Hamel, Puisieux, Ailette, Boiry, Henin, Vancourt do zahodno Monchy do Scarpe, odtod ob naši prvotni fronti. Južno od Scarpe so Nemci predpoldne hudo napadali. Prodiranje Nemcev zahodno od Roye in pri Noyonu je ustavljeno. Pri mestu Braye so bile angleške čete potisnjene nekoliko nazaj.

Francosko uradno poročilo z dne 26. marca pravi:

Bitka se nadaljuje z vso srditostjo. Od mesta Noyon proti do mesta Chaulnes so sovražni napadi skrajno srđiti. Ponoči smo izpraznili Noyon. Levo obrežje reke Oise se nahaja trdno v naši oblasti. V boje je zapletenih 70 nemških divizij.

Katera mesta so Nemci zavzeli?

Drugega dne bitke, to je dne 23. marca, so Nemci zasedli sledeča mesta in kraje: Peronne, Ham in Chauny. Dne 24. marca so zasedli Ytres, Saily, Nesle, Guicard in Chaumy. Dne 25. marca pa: Roye, Courchotte, Eptalot, Monchy, La Fere, Lempire, Roussoy, Hargicourt, Villeret, Pontone, Templeux in Chambrai. Dne 26. marca: Albert, Hamel, Puisieux, Braye, Ailette, Boiry, Henin, Vancourt, Chaulnes, Monchy in Noyon.

Angleške in francoske čete pošiljajo iz Italije na zahod.

Iz Pariza se dne 27. marca poroča: Iz Italije prihajajo v enomer ojačenja na francosko bojišče. Dolgi vlaki svežih čet drdžajo noč in dan čez mejo na francoska tla in ne bo več dolgo, ko bo odstranjena vsaka nevarnost nemškega prodiranja. Tudi Amerika stori, da prihi na pomoč svojim zaveznikom.

Angleško mnenje.

Angleško časopisje ne prikriva resnosti položaja. „Times“ pišejo v nedeljskem izdanju, da je cilj nemškega hitrega in energičnega prodiranja strategična točka mesto Amiens. Pađec tega mesta bi imel za posledico troje: 1. Sovražnik bi mogel ogroziti južno fronto. 2. Poses Amiens bi omogočila Nemcu napad na pristanišča ob Kanalu. 3. Varnost Pariza bi bila ogrožena. Za oba dela pomenijo sedanji boji največjo preizkušnjo.

„Daily Mail“ piše: Z največjo napetostjo pričakujejo vsi sloji na Angleškem nadaljni potek bitke. Življenje in svoboda državljanov Anglije so odvisni od izida te največje bitke svetovne zgodovine. Angliji gre za življenje ali smrt. Dokazati mora, da ima mozeg v kosteh. Polkovnik Repington soglašja s to sodbo ter pravi, da gre Angliji sedaj za vse.

Reuter poroča iz glavnega stana, da še imajo Nemci za fronto pripravljene nadaljne mogočne rezerve. Nemška vojska uporablja svojo staro taktiko. Ter poskuša za vsako ceno prebiti. Pod strašnim pritiskom nemških napadov se umikajo Angleži na mnogih točkah celo prostovoljno, da preprečijo tako prebitje.

Francosko mnenje.

Pariški list „Excelsior“ misli, da zasledujejo Nemci isto taktiko kakor pri Verdunu in ki so jo takrat tako drago plačali.

„Matin“ smatra za možno, da bodo Nemci poizkusili tudi na severu na belgijski fronti silen sunek proti Calaisu.

„L' Homme libre“ piše: Ne dajmo se varati! Nemčija bo v svoji trmi in svoji zaslepljenosti še par dni z vso silo nadaljevala napad. Nemci bodo kovali našo fronto, ji utisnili tuintam kako vzboklino, a mi bomo dobro pripravljene in naši vojaki bodo stražili.

Val optimizma gre preko Francoske. Bodimo mirno odločni in uverjeni, da prvi nemški militarizem s povešano glavo v svoj zadnji poraz.

Prodiranje Nemcev ustavljeno?

Angleško uradno poročilo z dne 26. marca se glasi: Ob Sommi so posegle v boj sveže nemške divizije. Angleške, francoske in ameriške čete se bojujejo rama ob rami. Francija pošilja z vso naglico dodatna ojačenja na fronto. Prodiranje Nemcev je deloma ustavljeno.

Vrhovni poveljniki.

Na francoskem bojišču se bojuje 11 milijonov mož. Vrhovni angleški poveljnik je maršal Haig, vrhovni francoski poveljnik general Petain in vrhovni poveljnik nemških čet nemški cesar Viljem.

Bombardiranje Pariza.

Edin francoski list „Le Journal“ objavlja o bombardiranju Pariza podrobnosti, kar kaže, da so sprva vsi mislili na letalski napad. Prva detonacija je bila dne 22. marca ob 1/8. uri zjutraj. Bila pa je mnogo močnejša, kakor jih povzročijo letalske bombe. Sprva so mislili na možnost ponovne eksplozije v kaki municijski delavnici. Strelji so sledili v natančnih presledkih od 15 do 15 minut. Francoski letalci so se dvignili in zaman iskali v zraku sovražnih letalcev. Ob 11. uri dopoldne je bila objavljena prva uradna vest še med alarmom. Omenjala je v popolnoma konkretni obliki nemške letalce, ki so preleteli v zelo veliki višini francoske linije in mogli napasti Pariz. Navajala je, nadalje padce bomb, mrtve in ranjane, da so se francoska lovka letala dvignila k zasledovanju. Prebivalstvo se je kakor običajno zateklo v kleti. Medtem so se detonacije ponavljale v enakih odmorih, dokler ni ta okolnost in pa dosledna nevidnost sovražnika končno vzbudila sumnjo. Kmalu se je raznesla govorica, da so na nekaterih krajih našli ostanke granat, ki so po premeru popolnoma različne od običajnih letalskih bomb. Tako so se prvič razširile vesti o nekem čudežnem tovu. Ob 2. uri popoldne se je izvedelo od dobro poučene strah, da je francoska artilerija odkrila orjaški top v njegovem skrivališču in da se nahaja v gozdu pri Chauny, 110 km od Pariza. Ta vest je našla sprva malo vere. Toda ob 3. uri popoldne je bilo nabitno že uradno poročilo o obstreljevanju Pariza z 240 mm granatami. Kmalu, ko se je prebivalstvo o tem prepričalo, je postalo obstreljevanje počasnejše in ob 4. uri popoldne je prenehalo popolnoma. Naslednje dni pa se je zopet nadaljevalo, a bolj poredko. Do sedaj je padlo v Pariz nad 400 bomb.

Zagonetni topovi.

Pariški listi govore skoro samo o zagonetnih topovih. Najnovejša verzija lista „Newyork Herald“ je, da je top, s katerim obstreljujejo Nemci Pariz, avstrijskega izvora in da stane vsak strel na 20.000 frankov. Mehanizem je izredno precizen in top tehta 83.000 kg. Baje more oddati top samo 20 strelav, potem ga je treba temeljito popraviti. Iz tega sklepa ta list, da se je udeležilo obstreljevanja Pariza več takih topov. Krogle so počobne torpedom ter imajo prepelerje. Drugi listi pravijo, da ti topovi niso nova iznajdba. Že pred enim letom je predložil Rus Hlovskej francoskemu artilerijskemu ravnateljstvu iznajdbo, da močno poveča dalekosežnost topov. Profesor fizike Huguenart v Belfortu je prečnil to iznajdbo, ter jo predložil ministrstvu. Nasproti trditvi, da je ministrstvo odklonilo iznajdbo, se zagotavlja, da se iznajdba še pregleduje. Iznajdba temelji na tem, da se obda krogla z vročim zrakom, vsled česar se zračni odpor mnogo zmanjša. Glasom računov iznajditelja dobi 240 mm granata na ta način pri začetni hitrosti 960 metrov v sekundi možnost preleteti razdaljo 90 km, pri začetni hitrosti 1000 metrov pa razdaljo 105 km. Pri poskusih se je razdalja povečala za 95% pri kroglah 37 mm kalibra, pri drugih kalibrih pa le za 55—72%.

Mirovna pogodba z Rumunijo.

Najvažnejše politične, teritorialne in vojaške določbe mirovne pogodbe z Rumunsko so bile dne 26. marca ob 4. uri zjutraj določene. Enako je bila parafirana pravopolitična dodatna pogodba in temelji pogodbe o vprašanju preskrbe s petrolejem. Komisije se bodo še nadalje posvetovale o ostalih gospodarskih vprašanjih. Po dogovoru z rumunskimi delegati se bo vsa pogodba, kakor hitro bo dogotovljena, podpisala in objavila.

Politične vesti.

Koroški nemški duhovniki proti Jugoslaviji. Nemški duhovniki na Koroškem so si med vojno izbrali za nasprotnike, ki jih ob vsaki priliki napadajo, svoje slovenske sobrate. Začetkoma vojne so jih ti blagi sobratje denuncirali. Med vojno so jim ob več prilikah kazali svoje zaničevanje, sedaj proti koncu vojne pa nastopajo kot njihovi feldveblji, ki jim uka-

celi okolici. Ko je streljal, da se reši, so ga žandarji ubili.

Poslovalnica slovenskih štajerskih postancev ima v četrtek, dne 1. aprila, dopoldne ob 9. uri v prostori uredništva „Slov. Gospodarja“ v Mariboru posvetovanje o važnih gospodarskih vprašanjih. — Dnevni red: 1. Posvetovanje o bodočem rekviriranju in o načinu rekviriranja. 2. Rekviriranje živine, poveljalec poslanec Roškar. 3. Rekviriranje sena in slame, poroča poslanec Pišek. 4. Dobava obleke in obuvice za kmetško ljudstvo, poroča dr. Verstovšek. 5. Oprostitev delavnih moči, poroča poslanec Brenčič. Za Poslovalnico: Dr. Verstovšek.

Nov način rekviriranja žita. Nov način rekvizicije žita, kakor so ga nameravali izvesti na Štajerskem (da bi se že sedaj predpisalo, koliko bi moral kmet oddati jeseni posameznih pridelkov), se ne boče upeljal, ker vlada ni navdušena zanj. Sedaj iščejo razni strokovnjaki zopet nove načine. Glavna stvar je, da odločno povemo, da po načinu, kakor se je do sedaj rekviriralo, nikakor ne gre naprej. Z vojaško silo so ljudje, ki se mnogokrat niso razločevali koruze od pšenice, rekvirirali tako, da kmetje nimajo sedaj ne živeža in ne semena. Ljudstvo se je po nepotrebnem razburjalo, vzelo se mu je veselje do dela in tako ima škodo ubogi kmet in država. Rekvizicijo bo treba pravično izvesti in tako, da bo ostalo kmetu še vsaj toliko, da bo lahko preživel sebe, svojo družino in delavce.

Izdelovanje domačega mila. Gospodje občutijo poleg drugega pomankanja tudi veliko pomankanje mila. Vzrok temu je splošno pomankanje raznih maščob, ki jih rabimo za izdelovanje mila. Milo dobimo, če kuhamo maščobo v lužni raztopnini kalija ali natrija. S pomočjo kalijevega luga dobimo kalijevo milo (melko), natrijev lug nam pa daje trdo milo. Lužne raztopnine dobivamo iz sode, katere razlikujemo dve vrsti: navadno in natrijevo (Steinsoda, Atnatron). Na Balkanu je kuhanje mila nekaj navadnega in recepti so različni. Maščobe jemljejo ali loj, ali pa ocvirke. Lug pa delajo iz pepela ali iz sode. Zmes mora dobro vreti in kuhati je treba precej časa (vsaj dve uri). Ko je enkrat zmes dobro kuhana, se jo zlije v zabojček ali v kako drugo posodo, v katero smo razprostrli veliko krpo. Ko se strdi, vzamemo celi kos iz posode in ga razrežemo na primerne kose ter jih posušimo. — Recepti: 1. 4 litre vode, 2 kg loja, ½ kg natrijeve sode (Steinsoda) kuhaj 2 uri. — 2. 3 litre luga (iz pepela), 1 kg gašenega apna, 1 kg navadne sode, 2 kg loja, kuhaj 2 uri. — 3. 5 delov gašenega apna, 10 delov pepela, 40 delov vode (deževnice) pokrij in pusti dva dni v miru. Potem precedi in dodaj 15 delov vrele vode in 8 delov masti ter kuhaj 8 ur. — Močno lužno esenco dobimo tako: 5 kg presejanega pepela (od drv) poparimo s 5 l vrele vode in precedimo. Nato zavremo precejjeni lug in poparimo nadaljnjih 5 kg pepela. Milo pa seveda kuha le tisti, ki ima — maščobo.

Hmelj. Na hmeljskem trgu v Zatonu ni bilo opaziti v zadnji dobi kake posebne spremembe. Cene za tuj hmelj so bile samo na papirju in so se gibale med 140 in 155 K za 50 kg, so torej padle za 10—15 K. Ne po tujem in tudi ne po češkem hmelju ni nobenega popraševanja.

Cene za les. V svetovni zgodovini ni zaznamovati slučajja tako visokih svetovnih lesnih cen kakor ravno sedaj. Na svetovnoznanih lesnih trgih v Meminguenu, v Monakovem in v Stuttgartu na Nemškem sploh ni bilo nobenih stalnih lesnih cen. Tudi pri nas v Avstriji so dosegle cene za les višino, ki se nam zdi nemogoča. Za otesani ali oglati žagani les (smreka, jelka, bor) so plačevali po 110 do 120 K, za bukovi in hrastovi les pa 280 do 300 K. Popraševanje po lesu je skrajno živahno.

Dopisi.

Maribor. Društvo Dijaški dom v Mariboru va bi na občni zbor, ki se vrši v petek, dne 5. aprila, ob 6. uri zvečer v Narodnem domu. Na vspeh je poročilo odborovo, poročilo računskih pregledovalcev, volitev novega odbora, slučajnosti.

Maribor. 48 let stari deželobrambni četovodja Ivan Nipič je skočil v petek ponoči kljub opetovanemu opominjevanju na postaji Pesnica na odhajajoči vlak in pri tem padel pod kolesa. Zmečkal mu je desni zgornji in spodnji členek, kakor tudi ranilo levo nogo in poleg tega je dobil še težke rane po vsem telesu. Mariborski rešilni oddelek ga je prepeljal v bolnico, kjer je kmalu umrl in bil pokopan na pokopališču v Pobrežju.

Gornja Sv. Kungota. Prejšnji teden je prišla k nekemu trgovcu stara vdova. Prijazno ga je vprašala, če bi se podisal za Jugoslavijo. Trgovec, ki pa živi samo od Slovencev, jo je vrgel ven in se ne posebno lepo izrazil o Slovencih. Njegovi starši niti še ne znao besedice nemški, on pa hoče biti Nemeec pred Bogom in ljudmi. Bo prav kmalu prišel čas, ko se bo moral poboljšati ali pa odvandrat v Prusijo.

Rače. Dne 25. marca je naglo umrl od kapi začetec trgovec Jožef Jeglič, star 65 let. Rajni je bil sicer naš političen nasprotnik, a miren mož. Naj počiva v miru!

Slov. Bistrica. Konec meseca aprila t. l. se odselijo iz Slov. Bistrice enoletni prostovoljci v Judenburg in mi dobimo 700 dragoncev. Bistrski posilince so se vsa tri leta borili proti prostovoljeem, čeprav so jih vsi pošteno skubili in prav mastno pri njih zaslužili. — Tukašnja konjska bolnišnica ima ogromne kupe gnoja, za katerega so prosili manjši posestniki, da bi si pognojili svoje njive. Vodja bolnišnice pa je dal gnoj raje znanemu tukašnjemu bogatašu in veleposesniku in mu ga se celo z vojaškimi konji zvozil na travnike, čeprav ima dotičnik še sam mnogo živine in dovolj gnoja. Ljudstvo je vsled tega upravičeno ogorčeno. Sploh so Bistričani tekom vojne spoznali postopanje občinskih mož in gotovo ne bodo pri novih volitvah nobenega več poslali v obč. odbor. Minulo zimo so n. pr. dobili vojake za napravo drv, češ, da morajo preskrbeti ubožnemu prebivalstvu kurjavo. Ta drva pa niso dobili pred vsem reveži, temveč marsikateri bogataši. Ni se torej več čuditi, da so celo nekateri nasi dosednji nasprotniki podpisali našo jugoslovansko deklaracijo, ker že ve vsak, da bi pod nemškim gospodarstvom še nadalje stradali in morali delati, za to, da bi se nekaterim gospodom na njih račun dobro godilo.

Celje. Dne 26. marca sem čakal na celjskem magistratu na karte za petrolej. Iste deli mladi gospodek — de Toma —. Bila nas je dolga vrsta Slovencev in Slovenk — saj Nemcev je v Celju le peščica — ki so povedali številko karte v slovenskimi. Pa čujte gospodeka, ki opravlja težko službo, da deli karte in je — pa to samo na tihem povem — zato vojaščine prost — kako ga je zbodla vsaka slovenska beseda. „Deutsch lernen, deutsch reden, wir sind nicht im südslavischen Reich!“ (Učite se nemško, govorite nemško, mi nismo v jugoslovanski državi!) Ali ne bi mogel karte deliti tudi kak invalid ali ženska — mladi de Toma pa svoje nemško telesce postavil v bran domovine! So-li za vojsko samo naši kmetijski fantje, nemški gospodeki pa hladijo svojo — nemško srce v zaledju pri pivu in vinu? Gospod de Toma, Vam svetujemo, vzdržite se vsake opazke pri delitvi kart ali pa pojdite na fronto, morda se Vam bo tam malo ohladila prevročna nemška kri.

Gornjigrad. Narodna čitalnica priredi na velikonočni ponedeljek dne 1. aprila 1918, ob 3. uri pop., v čitalniški dvorani ljudsko igro s petjem v treh dejanjih. Gornjesavinčani, pridite v obilnem številu! Del čistega dobička je namenjen vdovam in sirotam vojakov.

St. Ilj pri Velenju. Na velikonočni ponedeljek, dne 1. aprila, popoldne po večernicah, je pri nas občni zbor izobraževalnega društva. Govori prof. dr. Hohnjec.

Trbovlje. V ponedeljek, dne 25. marca, je umrl priljubljen mož Alojzij Božič, posestnik in rudniški poduradnik ter vođa, oziroma načelnik kmetško-delavske hranilnice in posojilnice. Hiral je že več let na želodčni bolezn. Prestal je zadnji čas zelo hude muke, katere je voljno prenašal in udan v božjo voljo mirno zaspal. Bil je vesten načelnik posojilnice in skrbni oče svojih otrok. Svetila mu večna luč!

Sv. Lenart nad Laškim. Dne 26. svečana je nemila smrt pobrala čvrstega mladeniča Jožefa Gradišnik, doma na Velkih Gorelih, star je bil 18 let. P je že potrjen v vojake. V cvetju svoje mladosti je moral zapustiti ta svet. Z očetom in sestro so v gozdu podirali les; kar ga zadene grozna nesreča, deblo ga udari po glavi tako močno, da je bil takoj mrtev. Spremilo ga je veliko ljudi k večnemu počitku.

Zadnja poročila došla dne 29. marca.

Iz najnovejšega nemškega uradnega poročila.

Berolin, 18. marca

Na francoskem bojišču so Angleži poslali v boj nove sveže divizije, katere so odtegnili drugim frontam. Severozahodno od mesta Bapaume smo vrgli sovražnika v smeri proti mestoma Bucquoy in Habate ne. S posebno žilavostjo, toda brezuspešno se je sovražnik bojeval, da bi si zopet nazaj priboril mesto Albert. Južno od reke Somme so si naše divizije priborile vhod v stare sovražne postojanke. V napa tu od mesta St. Quentin čez reko Sommo so naše čete prebile sovražne postojanke v globčini 60 kilometrov. Prodrle so do mesta Pierrepont ter zavzele Montdidier.

Na lotaringijski fronti vedno silnejši artillerijski boji.

Nemško večerno poročilo.

Berolin, 28. marca večer: Boji ob Scarpi in Ancri. Med Sommo in reko Avre so bile

zavzete v naskoku vasi, ki jih je sovražnik žilavo branil.

Bitka pred mestom Amiens.

Nemška in ententina poročila soglašajo, da je pričakovati prihodnje dni v prostoru pred mestom Amiens velike krvave bitke. Nemci bi radi ločili angleško armado od francoske in prišli preko Amiens do morja. V prostor pri Amiensu spravljata nasprotnika noč in dan ogromne rezerve.

Nemci upajo na padec mesta Amiens.

Nemške čete se v severovzhodni smeri bližajo znanemu železniškemu križišču, mestu Amiens. Nemci stojijo pred mestom na 60 km v dolgi črti: Bucquoy (južno od Arrasa) — Albert — Bray — Chaulnes — Roye — Montdidier. Do mesta imajo še nemške čete 25—30 km. Po nemških poročilih se Angleži umikajo na črto Doullens — Amiens. Nemški armadi, ki prodira na severnem krilu v ozemlju Bapaume — Albert, poveljuje general Below, (bivši poveljnik nemških čet v Italiji), južnemu krilu pa, ki stoji južno od Alberta do Montdidierja, nemški prestolonaslednik.

Clemenceau upa, da bodo Nemci poraženi.

V vojnem odseku francoske zbornice je ministrski predsednik dne 27. marca izjavil, da prodiranje Nemcev že pojenjuje. Bliža se trenutek, ko bodo stopile v boj francoske in zavezniške rezerve. Bitka se bo preobrnila na drugo stran. Upa, da bodo vse pridobitve in prednosti Nemcev v tej bitki, ki so jih pridobili z velikimi krvavimi žrtvami, zaman.

Izgube na zapadu.

Švicarska poročila soglašajo, da so sedanje izgube v borbi na zapadu na obeh straneh zelo težke. Ni pa nobenega dvoma, da so nemške izgube neprimerno večje, kakor one ententinih armad, kajti Nemčija je pričela ofenzivo, ofenziva pa stane vselej več žrtev, nego defenziva. Čeprav nemška poročila zatrjujejo, da so izgube ententinih armad mnogo večje nego lastne, vendar niso v nobeni primeri z izgubami Nemcev v začetku vojske, ko so bile nemške armade potisnjene zadaj za reko Marne, kjer so izgubile čez 1000 topov ter 350.000 vjetnikov, kar se mora priznati kot največji poraz v tej svetovni borbi.

Poraz nemških čet v Ukrajini?

Iz Londona so prišla te dni v svet poročila, da so čete ukrajinskega sovjeta (boljševiki) zadale v južni Rusiji nemškim četam hud poraz in da so jim celo iztrgale Odeso in več drugih mest. Iz Dunaja pa se poroča, da so te Reuterjeve vesti popolaoma izmišljene.

Gospodarska pogajanja v Rumunijo.

V gospodarskih pogajanjih z Rumunijo je prišlo o najvažnejših točkah do načelnega sporazumjenja. Gospodarska pogajanja se nadaljujejo, ker je še treba določiti nekatere podrobnosti, kar pa izključuje vsako težkočo. V enem ali v dveh tednih bo končano tudi to delo in vdeležene države bodo podpisale tudi gospodarske točke sklenjenega miru.

Uredništvo.

Člankarju „K nemškemu shodu v Gradcu“: Vaš članek pride sigurno v prihodnji „Straži.“ — Dopisniku iz Beneške Slovenije: Prihodnjič.

Mala Lenčica od Svetega Boga. Primerna knjižica za prvoobhajance in za pridne otroke. — Stane 50 vinarjev in se dobi v Cirilovi tiskarni v Mariboru.

Pes (dakl.) mali črne in rjavave barve je zbežal pred 14 dnevi. Sliši na ime „Muri.“ Kdor kaj ve, naj naznani g. Šoštarčič (dobi nagrado.) Tegetthoff-ova cesta 33 Maribor. 61

Drva in štange na prodaj v Rogozi pri Dvorčaku. 54

Topla jopa rjave barve in posteljna odeja se zamenja za moko in mast Leitner, Kaiserfeldgasse 16, pritličje Maribor. 57

Majhen vinograd
zraven nekaj gozda, 1 njiva, z opeko krita hiša, stiskalnica, klet, hlev, vse novo v izmeri dveh orolov, krasna solnata lega v Socki pri Novi cerkvi se proda za 6000 kron. Vpraša se: „Curhaus“ Dobrna pri Celju.

V poslano.

Na zasebnem učilišču Legatovem v Mariboru ob Dravi se začnejo s 3. aprilom 1918 novi tečajji za stenografijo, strojepisje, pravopisje, računstvo združeno s knjigovodstvom, tečajji za lepomisje, za slovenščino in nemščino. Tečajji trajajo šest mesecev, prospekti na razpolago. - Maribor, Viktringhofova ulica 17.

Konjska oprava
majhna se proda ali zamenja v Kaiserstrasse 8, I. nadstropje, vrata 5, Maribor. 66

Nov harmonij črne barve, 13 registrov, ameriški sesalni sistem, se vsled smrti poceni proda. Franc Dobraje Maribor, Angasse 5. 60

Par gorskih čevljev

štej. 40 ali 1 poletna obleka (sive barve) se zamenja za špeh ali mast. Naslov: Karel Kores, Maribor, Langergasse 21.

Odvetnik
Dr. Stanko Lapajne

uljudno naznanja, da je preemstil svojo pisarno iz Dunaja v

Krško na Dolenjskem.

Kupi se trgovska hiša

v dobrem stanju poleg vrt za zelenjavo, sadni vrt in mogoče tudi nekaj posestva, prevzamem tudi zalogo in prosim ponudbe z opisom. Naslov pove upravnistvo lista pod št. 62.

PRODA

se takoj enonadstropna hiša na vogalu, trgovska hiša, dobra postojanka za trgovino z mešanim blagom, sadovnjak in vrt, za stavbišče zelo pripravno. Z vozom se pride na dvorišče, 1 poslopje na dvorišču, vodovod, se dobro obrestuje, ob živahni cesti, tik dve veliki vojašnici v Mariboru. Več uprava lista. 63

500 kron nagrade

dobi dotični, ki mi pripomore, da dobim nazaj perilo, obleko, čevlje in posteljnino, i. t. d., ki mi je bila ukradena na mojem posestvu v Počehovi pri Mariboru. Poročila prosi Franc Knauer, Maribor, Schmiderer-jeva ulica št. 29. 401

Kupim

korenje, repo, kisto zelje, kisto repo, strd, drevesno skorje, in ježce, po najvišjih cenah in tudi v vagonih za aprovizacije. Ponudbe Karlu Rayer, Maribor, Tegethof ova ul. 57.

Naročajte, priporočajte, podpirajte v prvi vrsti svoj list v Novem mestu

Dolenjske Novice

dolenjski rojaki, ki živite na zelenem Štajerskem Naprej plačana letna naročnina 5 kron.

„Slovenski Gospodar“ in „Straža“

se prodajata v naslednjih prodajalnah in tobakarnah:

V Mariboru:

Prodajalna fiskalne sv. Cirila, Koroska ulica št. 5.
Papirna prodajalna Pristernik, Tegetthoff-ova ulica.
Trafika Handl v Tegetthoff-ovi ulici, Trgovina Czadnik v Stolni ulici.
Trafika na Glav. trgu (zraven rotovža).
Papirna trgovina Weigl Glavni trg.
Lagler Jos. Schmidpl.
Trafika Jož. Ortner, Schmidplatz 2.
Trafika v Gosposki ul. (nasproti hotelu nadvojvoda Ivan).
Trafika v Grajski ulici.
Coréti, Grajski trg 7.
v Tegetthoff-ovi ulici (g. Žilko, blizu glavnega kolodvora).
Trafika Žilko, Melje.
Trafika na Tržaški cesti (nasproti magdalenski cerkvi).
Papirna trgovina Scheidbach, Magdalenski trg 9.
Trafika Maher, Magdalenski trg.
Trafika Nerat, Franc Jožefova cesta 31.
Kresnik Ana, Franc Jožefova cesta 33.
Fleischmann v Krčevinah pri Mariboru.

Andritz pri Gradcu:

Trafika Schlacher Marija.

Brežice:

Trgovina g. Antona Umek.

Celje:

Papirna trgovina Goričar & Leskošek.
Trafika v Narodnem Domu.
Knjigarna gosp. Adler.

Celovec:

Trgovina g. J. Vajnceri, Velikevéka cesta 5.

Sv. Duh-Loče:

Gosp. Kristel Ferdinand (organist).

Dobrna pri Celju:

Trafika Ropan Alojzija.

Dolenji Logatec:

Trafika A. Kraigher.

Fram:

Trgovina Janeza Kodrič.

Fohndorf:

Trgovina Jurija Gajšek.

Gradec:

Zeitungsstand A. Klöckl, Jakominiplatz.
Zeitungs Exp. Kienreich, Sackstr. 4.

Guštanj (Koroško):

Trgovina g. Vinko Brundula.

Št. 11 v Slov. gor.:

Trgovec g. Ivan Plevnik

Sv. Jakob v Slov. gor.:

Trgovina g. Frid. Zinauer.

Sv. Jurij ob juž. žel.:

Trgovina M. Zorko.

Kozje:

Trafika Vahčič.

Laški trg:

Trgovina Osolin Jos.

Lebring:

Knjigarna Scheidbach.

Sv. Lenart v Slov. gor.:

Trgovina gosp. Antona Zemljic.

Leoben:

Nickl Rupert.

Ljutomer:

Trgovina g. Alojzija Vrsič

Malanedelja:

Trgovina Senčar Fr.

Novacerkev pri Celju:

Jankovič Antonija.

Petrovče:

Trgovina Polanc Jozef.

Ptuj:

Trafika Franc Julis Glavni trg.

Podlehnik pri Ptuj:

Trgovina gosp. A. Marinčič.

Postojna:

J. Marinšič.

Radgona:

Trgovina gosp. Antona Korošec.
Trgovina A. Kreml.

Ruše pri Mariboru.

Organist g. Ivan Nep. Slacik.

V Slov. Bistrici:

Prodajalna g. Roze Picl.

Slov. Gradec:

Trgovina g. Bastjancič.

Sternal:

Cisel Matilda.

Šmartin na Pohorju:

Trgovina g. Janeza Kos.

Šoštanj:

Trgovina g. Ade Topolnik.

Sv. Trojica v Slov. gor.:

Trgovina g. Peter Čauš.

Sv. Tomaž pri Ormožu:

Trgovina g. J. Kegel.

Sv. Vid pri Ptuj:

Trgovina D. Tombah.

Veržej:

Trgovina gosp. Marije Koroša.

Vojnik:

Trgovina g. A. Brezovnik.

Vransko:

G. Brezovšek Ernest.

Žetale:

Trgovina gosp. Mat. Berliag.

„Slovenski Gospodar“ izhaja vsak četrtek in stane za celo leto 8 K, za pol leta 4 K, za četrt leta 2 K. Naročnina se najlažje pošilja po poštni nakaznici pod naslovom: Upravnistvo „Slov. Gospodarja“, Maribor. Posamezna številka stane 20 vin.

„Straža“ izhaja vsak ponedeljek in petek popoldno. Naročnina za „Stražo“ znaša za celo leto 12 K, za pol leta 6 K in za četrt leta K 3 — Naslov za pošiljatev naročnine: Upravnistvo lista „Straža“, Maribor. Pozamezna številka stane, kadar obsega 8 strani, 20 v, na 4 straneh pa 12 v.

Kdor se ni naročen na „Slov. Gospodar“ in „Stražo“, naj to takoj stori. Oba lista prinašata zanimive novice iz domačih krajev, z bojišč, iz tujine, objavljate važne uradne odredbe, cene živin in pridelkom itd. itd. Naročajte naše liste vojakom na bojišču. Ako hočes kako reč dobro prodati ali najti kupca, inseriraj v „Slov. Gosp.“ in „Stražo“.

Kot začetnik
 se toplo priporočam preč. duhovščini in cerkvenim predstojništvom za vse v mojo stroko spadajoče delo:
Miloš Hohnjec,
 kipar in zlatar v Celju,
 Gaberje 18 (pri domobranski voj.)

Gostilna
Narodni Dom
 v Mariboru
 se priporoča cenj. občinstvu v Mariboru, v okolici in vsem, ki potujejo v Maribor. Točijo se najfinejša vina: Pekarčan i. t. d. Priznana, dobra kuhinja.
 V Narodnem Domu se vedno najde poštena slovenska družba.
 Se priporočata

A. in L. Stelzer.

Vojak invalid išče lahkega dela za brano. Dopisi na upravo lista. 64
 izgubila se je dne 25. marca proti 1/2, 12 uri potoči na poti od kavarne „Rathaus“ do državnega mosta kožubnata boa. Ista je sive barve, velike oblike in dobro ohranjena. Kdor jo je našel, se prosi, da jo proti nagradi odda mestnemu uradu za najdene predmete v Mariboru.

Izgubil se je žolto-lisast pes pasmi foksterier okrog vratu rumen pas z znakom štev. 208, sliši na ime „Lump“. Naj se izroči proti dobri nagradi v Blumengasse 31, Mally, Maribor. 65

KUPIM
 dobro ohranjen
PIANINO
 ali
HARMONIJO
 Naslov na upravo tega lista št. 24.

Hiša na prodaj vogel Viktringhof in Schmidova ulica, primerna za vsako trgovino. Cena 55.000 kron. Pojasnila pri gospej M. Koprivnik Badlova ulica, Vila 15.

OGLAS.

Najboljši kavni nadomestek v kockah ali odprto na vago v poštnih zavitkih 5 kg prodaja najceneje Alojzij Oličič Trst, via Coroneo 13. 34

Jesenske prasce

kakih 5 ali brejo svinjo želi kupiti Simon Doško, posestnik Kamnica pri Mariboru. 31

Kava se izmeni za povojeno meso. Naslov: Skerget, Tržaška cesta 79. vrata 2. Maribor.

Slovinci!
 Naročajte in razširjajte **Stražo!**

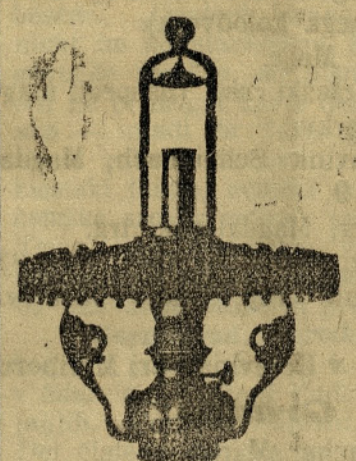
POZOR!
 Za novovpolicane se toplo priporoča: podpisovanje vojnega zavarovanja ali zavarovanja vojnega posojila c. kr. avstr. vojaškega vdovskega in sirotinskega sklada.
 Mesto za naznanilo v uradnem posloplju c. kr. okrajnega glavarstva, Maribor, II. nadstr. vrata št. 26. 199

Gumij za cepljenje trt,
 ima naprodaj, dokler je v zalogi
Franc Ogrizek, trgovec z vina, nom in sadjem,
 GRADEC, Parkstrasse št. 7. 199

Za pristnost in izvor se jamči v polnem obsegu.
VINA bela, rdeča in črna (dalmatinska) od 56 l naprej po povzetju prodaja in razpošilja tvrdka **F. CVITANIC** vdova **V MARIBORU,** Šolska ulica št. 5.

„Panorama-International“
 Maribor, Grajski trg št. 3, zraven gostilne „k ornemu orlu“ se priporoča na obilen obisk. Odprto cel dan. Vstopnina 30 v, otroci 20 v. Predstava traja 25 minut. Vojni dogodki iz vseh bojišč, pokrajine vseh dežel celega sveta v naravni velikosti, slikovite in resnične. Za male dečarje in male izgubo časa se vidi mnogo zanimivosti celega sveta. Kdor si enkrat ogleda „Panorama“, pride zopet, ker so vedno nove predstave.

Knjigarna, umetnine in muzikalije.
Goričar & Leskovšek
Celje
 trgovina s papirjem, pisalnimi in risalnimi potrebščinami na debelo in drobno, priporoča: trgovcem in preprodajalcem velikansko izbero dopisnic **XX** po raznih cenah. **XX** **Za gostilničarje:** Papirnatate servijete vsled novih predpisov namestnije v Gradcu po zelo nizkih cenah.

Edina štajerska steklarska narodna trgovina
 Na debelo!
FRANC STRUPI :: CELJE
 Graška cesta
 priporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogo steklene in porcelanske posode, svečilk, ogledal, vsakovrstnih šip in okvirjev za odobe. — Prevzete vse steklarskih del pri cerkvah in stavbah.
 Najsolidnejša in točna postrežba.

Ustanovljeno l. 1893. Ustanovljeno l. 1893.
Vzajemno podporno društvo
 v Ljubljani
 registrovana zadruga z omejenim jamstvom.
 Devoljuje članom posojila proti poroštvo, zastavi življenjskih polic, posestev, vrednostnih papirjev ali za znanbi na službene prejemke.
 Vračajo se posojila v 7 1/2, 15 ali 22 1/2, letih v odsekah ali pa v poljubnih dogovorjenih obdobjih.
 Kdor želi posejiti, naj se obrne na pisarno v Ljubljani, Kongresni trg št. 19, ki daje vsa potrebna pojasnila.
 Zadruga sprejema tudi hranilne vloge in jih obrestuje po 4 1/2%.
 Društveno lastno premoženje znaša konec leta 1915 519.848.40 kron. Deležnikov je bilo konec leta 1915 1924 s 15.615 deleži, ki reprezentuje jamstveno glavnice za 6,089.850 kron.

Travnik
 kupim ali vzamem v najem in sicer v bližini Maribora. Vpraša se pri tvrdki Tischler, Maribor Tegethof-ova ul. 19. 32
 Eno cerkev ali stano sliko poslika katol. umetnik, propagator umeni cerkevne, brezplačno, le povrnitev režijskih stroškov Podrobna pojasnila daje „Revus pro umeni cirkveni“, Praga-Vinograd, Kramerijska 10. Češka.
 Travnik in njiva v bližini mesta Maribora se kupi ali vzame v najem. Vpraša se pri tvrdki Tischler Maribor, Tegethof-ova ulica 19.
Dva vinčarja,
 le samostojne in spretno strokovne osebe, sprejmem pod ugodnimi pogoji, kot 2000 ozir. 1500 kron plače, letno 2—3 gozdnje drv, kos njive, stanovanje, iz vinograda deputat. Za prehrano je dobro prekrbljeno. Le strokovno izobražene osebe se naj oglašijo plačano ali ustmeno pri upravitelju „Straže“.
Kislo vodo
 „Silva vrelca“
 :: žganje in vino ::
 razpošilja 54
A. Oset, p. Guštanj.

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju
 registrovana zadruga z omejenim jamstvom

Obrestuje hranilne vloge po 3 3/4 %	Daje posojila pod ugodnimi pogoji na vknjižbo, na poroštvo in zastavo. Vknjižbo izvršuje posojilnica brezplačno; stranka plača le koleke.	Uradne ure vsak delavnik od 9. do 12. ure dopoldne.
--	--	--

Za nalaganje po pošti na razpolago poletnice poštne hranilnice št. 92465.

OO „HOTEL BELI VOL“, Graška (cesarja Viljema) cesta št. 9 OO